

V Bruseli 28. mája 2021
(OR. en)

9048/21

LIMITE

COMPET 387
MI 379
JAI 586
TELECOM 221
CT 71
PI 40
AUDIO 57
CONSOM 124
CODEC 746

Medziinštitucionálny spis:
2020/0361(COD)

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. predch. dok.:	8150/21
Predmet:	Boj proti nezákonnému obsahu na internete v kontexte návrhu aktu o digitálnych službách – diskusia o smerovaní

I. Súvislosti a súčasný stav

Komisia 15. decembra 2020 predložila balík návrhov aktu o digitálnych službách, ktorý zahŕňa návrh nariadenia o jednotnom trhu s digitálnymi službami (akt o digitálnych službách¹) a návrh nariadenia o súťažeschopných a spravodlivých trhoch digitálneho sektora (akt o digitálnych trhoch²).

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?qid=1608117147218&uri=COM%3A2020%3A825%3AFIN>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?qid=1608116887159&uri=COM%3A2020%3A842%3AFIN>

Prvé čítanie návrhu aktu o digitálnych službách nedávno dokončila pracovná skupina pre konkurencieschopnosť a rast, ktorá návrh skúmala od decembra 2020. Väčšina delegácií má k zneniu ešte stále výhrady preskúmania. Správa o pokroku sa Rade pre konkurencieschopnosť predložila 27. mája 2021 a očakáva sa, že prvé prepracovanie znenia zo strany predsedníctva po preskúmaní prvého kola pripomienok členských štátov sa vydá v júni.

Návrh aktu o digitálnych službách obsahuje ustanovenia, ktoré majú veľký význam pre oblasť spravodlivosti. Nastoľuje sa v ňom otázka správnej rovnováhy medzi odstránením nezákonného obsahu a ochranou základných práv, konkrétne slobody prejavu, ako je zakotvená v Charte základných práv Európskej únie a Európskom dohovore o ľudských právach. Uvedený návrh obsahuje aj procesné pravidlá pre odstraňovanie nezákonného obsahu³ na internete a záruky pre používateľov, ktorých obsah poskytovatelia sprostredkovateľských služieb omylom odstránili. Jeho cieľom je preto podporiť zmenu v systéme odhaľovania a odstraňovania obsahu, ktorý sa považuje za nezákonný, a stanoviť povinnosti náležitej starostlivosti pre poskytovateľov služieb s cieľom zabezpečiť zavedenie účinných postupov na boj proti nezákonnému obsahu, ako aj riešiť systémové riziká, pokiaľ ide o veľmi veľké platformy.

Ďalší dôležitý aspekt návrhu sa týka užšej spolupráce s príslušnými orgánmi verejnej moci a medzi nimi, zatiaľ čo medzi ďalšie aspekty, ktoré môžu byť relevantné pre oblasť spravodlivosti, patrí teritorialita, právomoc a cezhraničné účinky, ako aj vzťah a interakcia medzi aktom o digitálnych službách a ďalšími existujúcimi nástrojmi (napríklad nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/784 z 29. apríla 2021 o riešení šírenia teroristického obsahu online a navrhovanými nástrojmi v oblasti elektronických dôkazov, ako aj smernicou 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii).

Portugalské predsedníctvo Rady sa v tejto súvislosti rozhodlo zaradiť návrh aktu o digitálnych službách ako jeden z bodov do programu neformálnej videokonferencie ministrov spravodlivosti, ktorá sa uskutočnila 11. marca 2021. Pri tejto príležitosti viaceré členské štáty považovali za potrebné úzko spolupracovať so štruktúrami v oblasti konkurencieschopnosti, aby sa ustanovenia, ktoré sú relevantné pre oblasť spravodlivosti, počas rokovaní náležite riešili. Predsedníctvo dospelo k záveru, že je rozhodujúce, aby zloženie Rady zodpovedné za spravodlivosť a vnútorné veci naďalej sledovalo prebiehajúcu diskusiu.

³ [„nezákonný obsah“ je akákoľvek informácia, ktorá sama osebe alebo tým, že odkazuje na nejakú činnosť vrátane predaja produktov alebo poskytovania služieb, nie je v súlade s právnymi predpismi Únie alebo niektorého členského štátu, a to bez ohľadu na presný predmet alebo povahu týchto právnych predpisov \(článok 2 písm. g\).](#)

Predsedníctvo na neformálnom zasadnutí výboru CATS 10. mája 2021 opätovne zdôraznilo, že návrh aktu o digitálnych službách má pre oblasť spravodlivosti a vnútorných vecí veľký význam. Nasledovala plodná diskusia o aktuálnych otázkach týkajúcich sa príkazov konať proti nezákonnému obsahu a príkazov na poskytnutie informácií (články 8 a 9 návrhu) a oznamovania podozrení z trestných činov (článok 21 návrhu). Delegácie vyjadrili názor, že minimálne pravidlá zakotvené v článkoch 8 a 9 by sa mohli zmysluplne objasniť, a zdôraznili, že je potrebné zabezpečiť, aby bolo znenie navrhovaného nariadenia, pokiaľ ide o jeho vplyv na trestnú justíciu, jasné pre všetky zainteresované strany. V tejto súvislosti Komisia odpovedala, že navrhované nariadenie predstavuje v podstate *lex generalis* a že podmienkami a požiadavkami, ktoré sa v ňom v súvislosti s príkazmi stanovujú, nie sú dotknuté iné akty Únie vrátane aktov v oblasti trestnej justície, ktorými sa stanovujú podobné systémy na účely vykonávania opatrení proti určitým druhom nezákonného obsahu alebo na účely poskytovania informácií v konkrétnych sektoroch (článok 1 ods. 5, článok 8 ods. 4 a článok 9 ods. 4). Okrem toho mnohé delegácie kritizovali znenie článku 21 a poznamenali, že pojem „závažné trestné činy, ktorých dôsledkom je ohrozenie života alebo bezpečnosti osôb,“ nie je v návrhu nariadenia vymedzený, čo by mohlo viesť k právnej neistote.

Súčasný stav v súvislosti s týmito témami sa uvádza nižšie.

II. Príkazy konať proti nezákonnému obsahu a príkazy na poskytnutie informácií (články 8 a 9)

Účelom týchto ustanovení je stanoviť určité minimálne prvky, ktoré musia obsahovať cezhraničné príkazy (tieto ustanovenia sa budú vzťahovať aj na vnútroštátne príkazy) na účely konania proti nezákonnému obsahu alebo poskytnutia informácií. Takéto príkazy môže príslušný orgán v členskom štáte adresovať priamo poskytovateľovi služieb v inom členskom štáte. Návrh aktu o digitálnych službách má tiež za cieľ stanoviť poskytovateľom služieb povinnosť informovať vydávajúci orgán o prijatých opatreniach. Samotným návrhom aktu o digitálnych službách sa neposkytuje právny základ na vydanie príkazu ani na presadzovanie jeho výkonu. Základ pre vydanie alebo výkon príkazu preto môže pochádzať z práva Únie *lex specialis* alebo z vnútroštátneho práva. Návrh aktu o digitálnych službách obsahuje harmonizované pravidlá o presadzovaní povinnosti poskytovateľa sprostredkovateľských služieb poskytovať spätnú väzbu k príkazu.

Nastolili sa otázky, či by sa v súvislosti s touto povinnosťou poskytovať spätnú väzbu nemala zväžiť lehota, a to s prihliadnutím na to, že na lehoty na odstránenie konkrétneho nezákonného obsahu alebo na predloženie konkrétnej informácie by sa vzťahovali príslušné vnútroštátne právne predpisy a právne predpisy Únie, na základe ktorých sa príkazy vydávajú (ktoré sa môžu v závislosti od druhu obsahu alebo právnych predpisov výrazne líšiť).

Diskutovalo sa aj o tom, či by bolo vhodné stanoviť pre poskytovateľov služieb povinnosť vykonať takéto príkazy. Poznamenalo sa však aj to, že príkazy tohto druhu môžu už byť záväzné na základe právnych predpisov *lex specialis* alebo vnútroštátnych právnych predpisov a že akt o digitálnych službách nemusí byť vzhľadom na svoju horizontálnu povahu vhodným prostriedkom pre takéto splnomocňujúce ustanovenia. Niektoré z nastolených otázok možno vyriešiť zrozumiteľnejšou formuláciou normatívnych ustanovení a odôvodnení návrhu aktu o digitálnych službách.

Predovšetkým obavy vyjadrené v súvislosti s presným vplyvom doložky „nie sú dotknuté“ vo vzťahu k vnútroštátnemu trestnému procesnému právu v súlade s právom Únie, ako sa uvádza v článku 8 ods. 4 a článku 9 ods. 4, potvrdzujú, že navrhovanie nového systému príkazov by sa mohlo ďalej vyjasniť s cieľom zabezpečiť, aby existujúce nástroje EÚ v oblasti justičnej spolupráce neboli ovplyvnené, pokiaľ ide o opatrenia proti nezákonnému obsahu.

Niektoré delegácie tiež trvali na tom, že je potrebné objasniť, že článok 9 by sa nemal vzťahovať na príkazy na predloženie a uchovanie dôkazov, ako sa navrhuje v návrhu nariadenia o európskom príkaze na predloženie a uchovanie elektronických dôkazov v trestných veciach. Hoci z článku 1 ods. 5 návrhu aktu o digitálnych službách jasne vyplýva, že návrh nariadenia o príkazoch na predloženie a uchovanie dôkazov sa bude považovať za *lex specialis*, mohlo by sa ďalej vyjasniť, že článkom 9 ods. 4 nie je dotknuté ani uvedené nariadenie.

III. Oznamovanie podozrení z trestných činov (článok 21 ods. 1)

V článku 21 návrhu aktu o digitálnych službách sa v skratke uvádza, že online platforma musí bezodkladne informovať dotknuté orgány presadzovania práva alebo súdne orgány o podozrení, že došlo k závažnému trestnému činu, ktorého dôsledkom je ohrozenie života alebo bezpečnosti osôb, dochádza k nemu alebo je pravdepodobné, že k nemu dôjde, a poskytnúť všetky dostupné relevantné informácie.

Uvedené ustanovenie tiež vyvoláva obavy, najmä pokiaľ ide o jeho rozsah pôsobnosti. Nastolili sa otázky, či existuje primerané odôvodnenie na oslobodenie malých online platforiem a online mikroplatforiem od povinnosti informovať príslušné orgány o závažných trestných činoch, ktorých dôsledkom je ohrozenie života alebo bezpečnosti osôb.

Na druhej strane sa v znení len uvádza, že orgány by mali byť informované „bezodkladne“, bez uvedenia pevnej lehoty pre túto informačnú povinnosť.

Okrem toho možno považovať za potrebné objasniť, na ktoré „závažné trestné činy, ktorých dôsledkom je ohrozenie života alebo bezpečnosti osôb,“ sa povinnosť informovať vzťahuje, napríklad prostredníctvom zavedenia zoznamu relevantných trestných činov alebo uvedením ďalších príkladov v odôvodnení.

IV. Otázky pre ministrov:

Vzhľadom na uvedené body sa ministri vyzývajú, aby si z hľadiska trestnej justície vymenili názory na tieto otázky:

- a) **Domnievate sa, že by sa malo vylepšiť znenie návrhu aktu o digitálnych službách, aby sa zohľadnili obavy, ktoré sa zistili v súvislosti s článkami 8 a 9 a ktoré sú relevantné pre oblasť spravodlivosti? Ak áno, aké konkrétne aspekty by sa mali upraviť?**
- b) **Pokiaľ ide o článok 21, domnievate sa, že je nevyhnutné objasniť rozsah pôsobnosti a na účely návrhu aktu o digitálnych službách najmä pojmy „závažný trestný čin, ktorého dôsledkom je ohrozenie života alebo bezpečnosti osôb,“ a „bezodkladne“?**